

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 83 | Tarih 27-23 Kasım

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az ... kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunç](#)'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Kasım: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kampüsünde 15 yaşındaki bir çocuğun ölü bulunmasının ardından güvenlik zafiyetini protesto eden öğrenciler polis ablukasıyla karşılaştı; en az 10 öğrenci [gözetim altına alındı](#) ve olayı görüntülemek isteyenlere de müdahale edildi.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Kasım: Türkiye'de muhalefet temsilcileri ve gazeteciler, X'in takipçi sayılarında ani düşüşler ve gönderi

görünürlüğünde azalmayla muhalif sesleri bastırdığını söyleyerek [gölge yasak](#) (shadow ban) iddialarını gündeme getirdi.

19 Kasım: Savcılar, iktidardaki AKP'nin eski milletvekili Hüseyin Kocabıyık hakkında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı tekrar tekrar kamuya açık şekilde hakaret ederek eleştirdiği gerekçesiyle sekiz yıla kadar [hapis](#) talep ediyor; ilk duruşma 16 Aralık'ta yapılacak.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

18 Kasım: AİHM, 2016 darbe girişimi sonrası yeterli delil olmadan tutulan ve Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddia edilen 86 kişi için, Türkiye'nin Sözleşme'nin 5. maddesini [ihlal](#) ettiğine hükmetti; 243.000 avro tazminata karar verildi. Ankara, Strasbourg kararlarına rağmen on yıllık baskıyı sürdürüyor.

20 Kasım: Savcılar, muhalefet tarafından yönetilen belediyelere yönelik yeni [soruşturmalar](#) başlattı; bunlar arasında eski Tunceli Belediye Başkanı Fatih Mehmet Maçoğlu'nun usulsüz işe alımlarla kamuya 86,6 milyon lira zarar vermekle suçlandığı dosya da bulunuyor.

DİĞER AZINLIKLAR

21 Kasım: Yeni bir rapor, Türkiye'de dini [azınlıklara](#) yönelik düşmanlığın arttığını, nefret söylemi, ibadethanelere saldırılar ve Sünni çoğunluğu kayıran devlet politikalarını belgeleyerek ülkeyi sistematik ayrımcılığın görüldüğü 38 ülke arasında saydı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

18 Kasım: Türkiye'nin [cezaevi](#) nüfusu 428.267'ye yükselerek kapasitenin yüzde 40 üzerine çıktı; çocuk ve bebekli kadınların sayısının artmasıyla Türkiye, 2016 sonrası kitlesel tutuklamalar nedeniyle Avrupa'nın en yüksek mahpus nüfusuna sahip ülkesi olmaya devam ediyor.

23 Kasım: Sakarya Açık Cezaevi'nde akşam yemeğinde dağıtıldığı iddia edilen konserve balığın ardından 266 mahpus [zehirlendi](#); 14 kişi hastanede tedavi görüyor, yetkililer ciddi bir durum olmadığını açıkladı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

19 Kasım: Gülen hareketiyle bağlantı iddiasıyla hapsedilen 88 yaşındaki eğitimci Uğur Öztaş, cezaevinde tıbbi [ihmaller](#) nedeniyle felç kaldı; bu durum ağır hasta mahpuslara yönelik muameleyi yeniden gündeme taşıdı.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

20 Kasım: İsveç, sürgündeki gazeteci Abdullah Bozkurt için Türkiye'nin [iade](#) talebini reddetti; mahkeme, Gülen hareketiyle bağlantılı terör suçlamalarının İsveç hukukunda cezalandırılabilir olmadığını belirtti.

KADIN HAKLARI

19 Kasım: İstanbul'da LGBTQ+ kimliğini suç sayan yeni yasa tasarısına karşı protestoda atılan sloganlar nedeniyle yedi kadın ve LGBTQ+ hak savunucusu hakkında TCK 301. madde kapsamında [soruşturma](#) açıldı.